

Μικρὸ Όδοιπορικὸ Στὰ Γεγονότα Τῆς Μεγάλης Ἐβδομάδας: Σχόλια στὸ Σάββατο τοῦ Ἅγιου καὶ Δικαίου Λαζάρου...
Τοῦ Ἀρχιμ. Βαρλαὰμ Μετεωρίτου

«Ἐγὼ Εἰμὶ ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωή»[1]

Τὴ αὐτὴ ἡμέρᾳ, Σαββάτῳ πρὸ τῶν Βαΐων, ἐορτάζομεν τὴν Ἔγερσιν τοῦ ἄγιου καὶ δικαίου, φίλου τοῦ Χριστοῦ, Λαζάρου τοῦ τετραημέρου.

Στίχοι

Θρηνεῖς Ἰησοῦ, τοῦτο θνητῆς οὐσίας.

Ζωῆς φίλον σου, τοῦτο θείας ἰσχῦος[2].

Τὸ Σάββατο τῆς ΣΤ' Ἐβδομάδος τῶν Νηστειῶν, ἡ ἄγια μας Ἐκκλησία, ὅρισε νὰ ἐορτάζουμε τὴ θαυμαστὴ ἀνάσταση τοῦ Λαζάρου. Αὔτὸ δὲν εἶναι τυχαῖο. Διότι, πρῶτον τὸ μεγάλο καὶ θαυμαστὸ αὐτὸ γεγονός συμπίπτει χρονικὰ μὲ τὴν εἰσόδο τοῦ Κυρίου μας στὴν ἀγία πόλη τῆς Ἱερουσαλήμ. Καὶ δεύτερον, ὅτι τὸ γεγονός τῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως τοῦ φίλου τοῦ Κυρίου εἶναι μιὰ τρανὴ ἀπόδειξη, ὅτι ὁ Χριστός μας εἶναι ὁ κύριος τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου. Ὁτι αὐτὸς ποὺ ἀνάστησε, ἀπὸ τοὺς νεκροὺς τὸ Λάζαρο, θὰ ἀναστήσει καὶ τὸν Ἐαυτό Του, ἀφοῦ θὰ σκυλέψει τὸν Ἀδην καὶ θα γικήσει τὸν θάνατο!

Σύμφωνα μὲ τὸν Εὐαγγελιστὴ Λουκᾶ, ὁ Λάζαρος μὲ τὶς ἀδελφές του Μάρθα καὶ Μαρία, κατοικοῦσαν στὸ χωριὸ Βηθανία. Οἱ σχέσεις μὲ τὸν Κύριο ἦταν ἐγκάρδιες καὶ φιλικές. Μέσα ἀπὸ τὰ Εὐαγγέλια, φαίνεται ὅτι εἶχαν, πολλὲς φορές, τὴν ὑψιστη-

τιμὴ καὶ χαρὰ νὰ δεχτοῦν καὶ νὰ φιλοξενήσουν τὸ Χριστὸ στὸ σπίτι τους[3].

Σύμφωνα μὲ τὸν Εὐαγγελιστὴν Ιωάννη[4] ὁ Λάζαρος ἀρρώ στησε βαριὰ καὶ πέθανε. Οἱ ἀδελφές του ἔστειλαν μήνυμα στὸν Ιησοῦν, ποὺ βρισκόταν στὴ Γαλιλαία, ὅτι ὁ ἀγαπημένος Του φίλος ἀρρώ στησε, ἀλλὰ ὁ Ιησοῦς καθυστέρησε νὰ πάει. Μάλιστα ἀναφέρεται ὅτι, καθυστέρησε ἐσκευμμένα νὰ φτάσει, καὶ παρὰ τὸ δυσάρεστο νέο, περίμενε δύο ἡμέρες καὶ μετὰ ἀνεχώ ρησε.

Οταν ὁ Χριστὸς ἄκουσε τὸ συμβάν, διαβεβαίωσε τοὺς ἀπεσταλμένους πῶς «αὕτη ἡ ἀσθένεια δὲν εἶναι γιὰ θάνατο, ἀλλὰ γιὰ νὰ φανῇ ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ δοξασθῇ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν ἀσθένειαν αὐτὴν, διότι θὰ δοθῇ εὐκαιρία ἀλλο μεγάλο θαῦμα νὰ πραγματοποιηθῇ»[5].

Ομως, ὁ Λάζαρος πέθανε καὶ ἐτάφη σὲ σπηλαιῶδες μνημεῖο, σύμφωνα μὲ τὶς Ιουδαϊκὲς συνήθειες. Ο Χριστὸς, ἀφοῦ ἔμεινε δύο ἡμέρες στὸν τόπο ποὺ βρισκόταν, πῆρε τοὺς μαθητές Του καὶ γύρισε στὴν Ιουδαία, κατευθύνθηκε στὴ Βηθανία, παρ' ὅλο ὅτι οἱ μαθητές Του τὸν προειδοποιοῦσαν γιὰ τὸν κίνδυνο νὰ τὸν λιθοβολήσουν οἱ Ιουδαῖοι. Καθ' ὅδὸν τοὺς διαβεβαίωνε πῶς «11 Ὁ Λάζαρος, ὁ φίλος μας, ἔχει κοιμηθῆ· ἀλλὰ ἐγὼ πηγαίνω νὰ τὸν ἐξυπνήσω. 12 Οἱ μαθητές, ἐπειδὴ νόμισαν ὅτι πρόκειται περὶ φυσικοῦ ὑπνου, τοῦ εἴπαν· Κύριε, ἐὰν ἔχῃ κοιμηθῆ, αὐτὸς εἶναι δεῖγμα ὅτι πηγαίνει καλύτερα καὶ θὰ σωθῇ ἀπὸ τὴν ἀσθένειάν του. 13 Ὁ Ιησοῦς, ὅμως, ὠμιλοῦσε γιὰ τὸ θάνατο τοῦ Λαζάρου. Ἀλλ' ἐκεῖνοι νόμισαν ὅτι ὅμιλει περὶ τοῦ φυσικοῦ ὑπνου. 14 Τότε, λοιπόν, τοὺς εἶπε ὁ Ιησοῦς καθαρά· «ὁ Λάζαρος πέθανε». 15 Καὶ χαίρω γιὰ σᾶς, διότι αὐτὸς τὸ γεγονός θὰ σᾶς κάμη νὰ πιστεύσετε περισσότερον. Χαίρω, διότι δὲν ἡμουν ἐκεῖ, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἀσθενείας του, γιὰ νὰ τοῦ δώ σω τὴν ὑγεία, ἀλλὰ πηγαίνω τῷ ρα ποὺ εἶναι νεκρός, γιὰ νὰ τὸν ἀναστήσω καὶ νὰ ἴδετε ἔτσι καὶ σεῖς ἐνα ἄλλο μεγάλο θαῦμα»[6].

Ἡ Μάρθα, μόλις ἄκουσε, ὅτι ἔρχεται ὁ Ιησοῦς, ἔτρεξε ἀμέσως νὰ τὸν συναντήσῃ, ἡ δὲ Μαρία ἔμεινε στὸ σπίτι[7]. Καὶ μὲ ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη σὲ Αὐτὸν τοῦ εἶπε: «21 Κύριε, ἐὰν ἥσουνα ἐδῶ, δὲ θὰ πέθαινε ὁ ἀδελφός μου. 22 Ἀλλὰ καὶ τῷ ρα, ξέρω ὅτι ὅσα καὶ ἀν ζητήσῃς ἀπὸ τὸ Θεό, θὰ σοῦ τὰ δώ ση»[8]. Τότε ὁ Ιησοῦς τῆς λέει ξεκάθαρα: «θὰ ἀναστηθῇ ὁ ἀδελφὸς σου»[9]. Καὶ μὲ τρόπο πανηγυρικὸ τῆς διαβεβαιώ νει ὅτι: «25 Ἔγὼ εἶμαι ἡ ἀνάσταση καὶ ἡ ζωὴ. 26 Ἐκεῖνος ποὺ πιστεύει σὲ μένα, καὶ ἀν πεθάνη σωματικῶς, θὰ ζήσῃ πνευματικῶς στὴ μακαρία ζωὴ, θὰ λάβῃ δὲ ἀναστημένο, ἄφθαρτο καὶ αἰώνιο τὸ σῶμα του. Καὶ καθ' ἐνας ποὺ ζῇ στὴν παρούσα ζωὴ καὶ πιστεύει σὲ μένα, δὲ θὰ πεθάνῃ ποτέ, ἀλλὰ θὰ ζῇ πνευματικῶς στὸν αἰῶνα, ὃ δὲ σωματικὸς του θάνατος θὰ εἶναι ἡ γέφυρα, ποὺ θὰ τὸν μεταφέρῃ στὴν αἰώνιότητα»[10].

Μετὰ ζήτησε νὰ τὸν ὁδηγήσουν στὸ μνημεῖο καὶ νὰ ἄρουν τὸν λίθο ἀπὸ τὴ θύρα τοῦ σπηλαίου[11]. Τότε ἡ Μαρία τὸν προειδοποίησε: «Κύριε, μυρίζει πλέον, διότι εἶναι τέσσαρες ἡμέρες πεθαμένος»[12]. Τῆς λέγει ὁ Ιησοῦς: «δὲν σοῦ εἶπα ὅτι ἐὰν πιστεύσῃς, θὰ δῆς τὴ δόξα καὶ τὸ μεγαλεῖο του Θεοῦ, ὅπως αὐτὰ φαίνονται στὰ μεγάλα θαύματα ποὺ κάνω»[13]. Αφοῦ κύλησαν τὸ λίθο, ὁ Ιησοῦς στάθηκε μπροστὰ στὸ μνημεῖο, σήκωσε τὰ μάτια στὸν οὐρανὸ καὶ εἶπε: «41 Πάτερ μου, σ' εὔχαριστῶ, διότι μὲ ἄκουσες καὶ θὰ γίνη καὶ τοῦτο τὸ θαῦμα. 42 Ἔγὼ γνώριζα πολὺ καλὰ ὅτι, πάντοτε μὲ ἀκοῦς, ἀλλὰ εἶπα αὐτό, γιὰ νὰ ἀκούσῃ ὁ λαός ποὺ στέκεται ἐδῶ γύρω καὶ νὰ πιστέψουν ὅτι Ἐσὺ μὲ ἔχεις στείλει»[14]. Καὶ ἀφοῦ εἶπε αὐτὰ φώνησε μὲ δυνατὴ φωνὴ: «Λάζαρε ἔβγα ἔξω»[15].

Τὸ θαῦμα ἔγινε, ὁ Λάζαρος ἔζησε καὶ ἀμέσως βγῆκε ὁ πεθαμένος. Εἶχε δὲ τὰ πόδια

καὶ τὰ χέρια τυλιγμένα μὲ λωρίδες ἀπὸ σεντόνι καὶ τὸ πρόσωπο τυλιγμένο μὲ ἔνα εῖδος πετσέτας, ὅπως συνήθιζαν νὰ σαβανώ νουν τότε οἱ Ἐβραῖοι τοὺς νεκρούς των. Λέγει σὲ αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς: «λῦστέ τον καὶ ἀφῆστέ τον μόνο, χωρὶς κανεὶς νὰ τὸν βοηθήσῃ, γιὰ νὰ ὑπάγῃ στὸ σπίτι του»[16].

Πολλοὶ τότε ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, ποὺ εἶχαν ἔλθει νὰ ἐπισκεφθοῦν καὶ νὰ παρηγορήσουν τὴ Μαρία, ὅταν εἶδαν τὰ μεγάλα ἔκεινα θαύματα, ποὺ ἔκανε ὁ Ἰησοῦς, πίστεψαν σὲ αὐτὸν. Κάποιοι ἄλλοι ἀπὸ αὐτούς, μοχθηροὶ καὶ ἀπιστοί, ἔτρεξαν στοὺς Φαρισαίους καὶ τοὺς γνωστοποίησαν ὅλα ὅσα ἔκανε ἔκει ὁ Ἰησοῦς[17].

Οἱ σκληρόκαρδοι καὶ ὑποκριτὲς ἔκεινοι ἄνθρωποι, μαζὶ μὲ τὸ Ἰουδαϊκὸ ἱερατεῖο, ὅχι μόνο δὲν συγκινήθηκαν καὶ δὲν πίστεψαν στὸ θαῦμα καὶ τὴ δύναμη τοῦ Ἰησοῦ, ἀλλὰ ἔγιναν πιὸ σκληρὲς οἱ καρδιές τους.

Ο δὲ ἀρχιερέας Καϊάφας εἶπε τὸ ἔξῆς καταπληκτικό: «49 Ἐσεῖς δὲν ξέρετε τίποτε, 50 οὗτε καὶ συλλογίζεσθε ὅτι μᾶς συμφέρει νὰ θανατωθῇ ἔνας ἄνθρωπος γιὰ τὸ λαὸ καὶ νὰ μὴ χαθῇ ὄλόκληρο τὸ ἔθνος»[18].

Αὐτό, σχολιάζει ὁ Ἱερὸς εὐαγγελιστής: «51 εἶπε τοῦτο, αὐτὴ τὴν ἀλήθεια, ὅχι ἀπὸ τὸν ἔαυτό του, ἀλλὰ ἐπειδὴ ἡταν ἀρχιερέας κατὰ τὸ ἔτος ἔκεινο. Προφήτευσε, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ, ὅτι ἔμελλε πράγματι ὁ Ἰησοῦς, σύμφωνα μὲ τὸ σχέδιο τοῦ Θεοῦ, νὰ πεθάνῃ γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ ἔθνους. 52 Καὶ ὅχι μόνο γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἔθνους, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ συναθροίσῃ σὲ μία ποίμνη ὄλους τους διασκορπισμένους στὴν οἰκουμένη καλοπραιρέτους ἔθνικούς, οἱ ὅποιοι μὲ τὴν πίστη σὲ αὐτὸν θὰ γίνονταν τέκνα τοῦ Θεοῦ»[19].

Ἡ ἀνάσταση τοῦ Λαζάρου εἶναι τὸ μεγαλύτερο θαῦμα τοῦ Κυρίου. Αὐτὸ φαίνεται καὶ ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι δὲν ἔσπευσε ἀμέσως μὲ τὴν εἶδηση τοῦ θανάτου τοῦ φίλου Του, ἀλλὰ πῆγε στὴ Βηθανία ὑστερα ἀπὸ τέσσερις ἡμέρες γιὰ νὰ φανεῖ τὸ μέγεθος τοῦ μεγάλου θαύματος καὶ τῆς ὑπέρτατης δυνάμεως τοῦ Θεοῦ. Ὁ Ἱερὸς Χρυσόστομος τονίζει πως «Ἐμεινεν, ἵνα ἀποπνεύσῃ (ὁ Λάζαρος) καὶ ταφῇ, ἵνα μηδεὶς ἔχῃ λέγειν οὕπω τελευτήσαντα αὐτὸν ἀνέστησεν· ὅτι καιρὸς ἦν, ὅτι ἐκλυσις ἦν, ὅτι καταγωγὴ ἦν καὶ οὐ θάνατος»[20]. Ἄν καὶ ὁ νεκρὸς εἶχε ἀρχίσει νὰ ἀποσυντίθενται καὶ νὰ μυρίζει, ὁ Χριστὸς τὸν ἀνάστησε, φανερώ νοντας μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο τὸ μεγαλεῖο της θείας δυνάμεως του. Ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ κύριος της ζωῆς, διότι ὁ Ἰδιος εἶναι ἡ ζωὴ, καὶ κανεὶς δὲν τὸλμησε νὰ ἴσχυριστεῖ αὐτὸ ποὺ φανέρωσε στὴ Μάρθα «ἔγὼ εἶμαι ἡ ἀνάσταση καὶ ἡ ζωὴ». Ἐκεῖνος ποὺ πιστεύει σὲ μένα, καὶ ἀν πεθάνῃ σωματικῶς, θὰ ζήσῃ πνευματικῶς στὴ μακαρία ζωὴ, θὰ λάβῃ δὲ ἀναστημένο, ἀφθαρτο καὶ αἰώνιο τὸ σῶμα του»[21].

Αὐτὴ ἡ διαβεβαίωση ὅτι δηλαδὴ, ὁ Ἰδιος ὁ Κύριος μας Ἰησοῦς Χριστός, εἶναι ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς καὶ ἡ μακάρια ἀνάστασὴ μας, εἶναι ἡ μεγάλη μας παρηγοριά, ἡ ἄρρητη δύναμη ἡ ὅποια μᾶς κάνει νὰ ὑπερνικᾶμε ὅλες τὶς δυσκολίες τῆς ἐπίγειας ζωῆς μας. Χάρη σ' Αὐτὸν δὲν θὰ πεθάνουμε ποτέ, ἔστω καὶ ἀν τὸ φθαρτὸ σῶμά μας ἀποτεθεῖ στὴ γῆ καὶ ἀποσυντεθεῖ. Αὐτό, εἶναι ἔνα ἀπλὸ βιολογικὸ γεγονός, τὸ ὅποιο δὲν ἔχει οὐδεμία ὄντολογικὴ ἐπίπτωση γιὰ μᾶς τοὺς πιστοὺς τοῦ Χριστοῦ. Ἡ ψυχὴ μας θὰ ἔξακολουθεῖ νὰ ζεῖ καὶ χωρὶς τὸ σῶμα μας, μιὰ ζωὴ ἀσύγκριτα ἀνώ τερη ἀπὸ τὴν ἐπίγεια. Άλλὰ ὅχι γιὰ πάντα μόνη της, διότι «Ἄληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι ἔρχεται ὥρα, καὶ ἡ ὥρα αὐτὴ εἶναι τώρα, ποὺ οἱ νεκροί, πνευματικῶς, ἄνθρωποι θὰ ἀκούσουν τὴ διδασκαλία τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ ὅσοι θὰ τὴν ἀκούσουν καὶ θὰ τὴ δεχθοῦν, θὰ ζήσουν εἰς αἰώνας αἰώνα νων πλησίον τοῦ Θεοῦ»[22]. Τὰ σῶ ματὰ μας θὰ

ζήσουν καὶ θὰ ἐνωθοῦν καὶ πάλι μὲ τὰ πνεύματά μας γιὰ νὰ μὴν ξαναχωρίσουν ποτὲ πιά, ἀλλὰ νὰ ζοῦν αἰώνια τὴν ὄντως ζωὴν καὶ νὰ συνδοξάζονται μὲ τὸ Χριστό. Τὸ μέγα θαῦμα τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Λαζάρου δείχνει ξεκάθαρα ὅτι, ὥσπες ὁ Χριστὸς ἀνάστησε, μὲ γοερὴ τὴ φωνὴ Του ἐκεῖνον, κατὰ τὸν ἕδιο τρόπο θὰ ἀναστήσει καὶ μᾶς. Μὲ τὴ δικὴ Του ἀνάσταση νίκησε κατὰ κράτος τὸ θάνατο. Διὰ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ «Τελευταῖος δὲ ἔχθρὸς καταργεῖται καὶ ἔξαφανίζεται ὁ θάνατος»[23], ὥσπες πανηγυρικὰ διακηρύγττει ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Ἡ μεγάλη αὐτὴ ἑορτὴ λειτουργεῖ στὶς ψυχὲς ἡμῶν τῶν πιστῶν, ὡς πνευματικὴ ἀνάταση, οἱ ὅποιοι συνοδοιποροῦμε μὲ τὸν Κύριο, πρὸς τὸ ἔκουσιο πάθος καὶ τὸ σταυρικὸ Του θάνατο. Αὐτὸ ἀποδίδεται θαυμάσια ἀπὸ τὸ τροπάριο τῆς ἑορτῆς: «Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν πρὸ τοῦ σοῦ πάθους πιστούμενος, ἐκ νεκρῶν ἥγειρας τὸν Λάζαρον Χριστὲ ὁ Θεός· ὅθεν καὶ ἡμεῖς ὡς οἱ παῖδες, τὰ νίκης σύμβολα φέροντες σοὶ τὸ νικητὴ τοῦ θανάτου βοῶμεν· Ωσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις, εὐλογημένος ὁ ἔρχόμενος, ἐν ὀνόματι Κυρίου»[24].

[1] Ἰω. 11,25

[2] Συναξάριον. Σάββατο τοῦ Λαζάρου

[3] Λκ.10,38-42. Πρβλ. Ἰω. 12,1-3

[4] Ἰω. 11,1-44

[5] Ἰω. 11,4

[6] Ἰω. 11,11-15

[7] Ἰω. 11,20

[8] Ἰω. 11,21-22

[9] Ἰω. 11,23

[10] Ἰω. 11,25-26

[11] Ἰω. 11,39

[12] Αὔτόθι

[13] Ἰω. 11,40

[14] Ἰω. 11,41-42

[15] Ἰω. 11,43

[16] Ἰω. 11,44

[17] Ἰω. 11,45-46

[18] Ἰω. 11,49-50

[19] Ἰω. 11,51-52

[20] Π. Τρεμπέλα, Ὑπόμνημα εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον, Ἀθῆναι 1969, σελ. 401

[21] Ἰω. 11,25-26

[22] Ἰω. 5,25

[23] [23] Α' Κο. 15,26

[24] Ἀπολυτίκιον τοῦ Λαζάρου, ἥχος α'